

Foto's uit Gaza (links) en de corresponderende plek over de grens met Israël (rechts), met coördinaten: N31 16.453 E34 15.977

Israël: N31 12.617 E34 19.468

Gaza: N31 32.308 E34 32.277

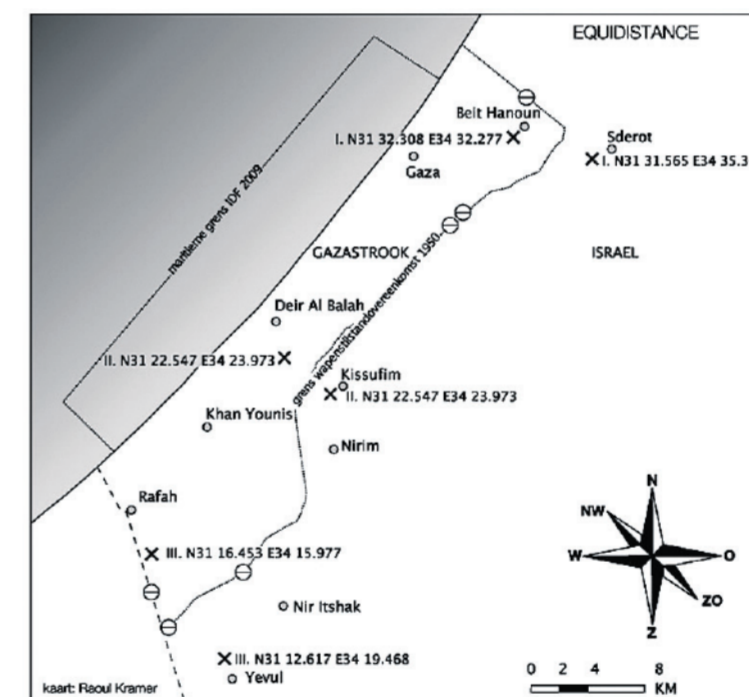
Israël: N31 31.565 E34 35.364

Gaza: N31 24.083 E34 21.684

Israël: N31 22.547 E34 23.973. Foto's Raoul Kramer

Zie je het conflict aan de overkant?

Fotoserie 'spiegelt' Gaza en Israël

De foto's op deze pagina's maken deel uit van het project 'Equidistance OPT/ISR' van Raoul Kramer. Deze fotograaf en ontwerper beoogt weerszijden van de grens 'objectief' te fotograferen. Met GPS bepaalde hij plekken die 'gespiegeld' tegenover elkaar liggen (zie het kaartje). Kramer woonde anderhalf jaar in het gebied. Hij fotografeerde er in 2006 de schade ten gevolge van de bombardementen op Libanon. Het frappeerde hem dat de media in dit conflict vrijwel altijd werken vanuit een bepaald standpunt. „Ik zocht naar een manier van documenteren zonder enige partijdigheid”, zegt hij. Zo kwam hij op het idee alleen de materiële schade in de gebieden aan weerszijden van de grens te fotograferen. Uiteindelijk koos hij voor negen – willekeurige – punten langs de grens met de Gazastrook, om die te vergelijken met precies dezelfde loca-

ties aan de overkant. „Deze beelden zijn misschien niet 'sexy', je kan heel subtiel toch iets van het conflict aflezen”, zegt Kramer. De foto's vormen het begin van een veelomvatter project, waarin de fotograaf in het conflictgebied veel meer tegenover elkaar liggende coördinaten wil vastleggen. „Dat wil ik ook doen in de Westelijke Jordaanoever, in Tel Aviv; zo kan ik ook in bewoonde huizen terecht komen. In elk geval wil ik een zodanige spreiding van de coördinaten, dat een goed beeld van het hele conflictgebied ontstaat.” Kramer werft nu fondsen en benadert plaatselijke autoriteiten om dit mogelijk te maken. „Ik ben door dit conflict gefascineerd geraakt”, zegt hij. „Ik hoop dat dit project uiteindelijk leidt tot een interessante conclusie of analyse.”

Bekijk het project via nrcnext.nl/links

► victor

Vrij amateuristisch

Vrije wil meet je niet met een hersenscan' kopte de Volkskrant paginabreed. Twee filosofen, Daan Evers en Niels van Miltenburg, reageren op een verhaal van Dick Swaab, hersenonderzoeker, die weer reageert op een ingezonden stuk van Douwe Draaisma, psycholoog. Zo houden we elkaar lekker bezig, want hier kom ik.

Douwe Draaisma heeft Swaab beschuldigd van amateuristische prietpraat. *Case in point* is de vrije wil, die volgens Draaisma op het terrein ligt van de psychologie, sociologie en filosofie, gebieden waar een hersenonderzoeker met zijn 'simpele' biologische verklaringen alleen maar bokken kan schieten.

Evers en Van Miltenburg kozen de zijde van Draaisma en bekritiseerden enkele – intussen al tamelijk uitgekauwde – klassiekers uit het onderzoek naar de vrije wil: Libet, die heeft aangetoond dat gedachten over beslissingen pas komen op het moment dat de beslissing feitelijk door het brein al genomen is. Of Wegner, die liet zien dat mensen zich beslissingen 'toe-eigenen' die in werkelijkheid volledig zijn opgedrongen door de buitenwereld.

De belangrijkste toevoeging van Evers en Van Miltenburg aan de discussie is van de soort: „Dat kan wel uit die experimenten komen, maar wie zegt dat het altijd zo gaat?” Een briljant tegenargument. „Ik heb een tante die al jaren rookt en toch geen longkanker heeft.” Zou dat in de jaren zestig de bijdrage van de filosofie zijn geweest aan de discussie over de gevaren van roken? Maar goed, daar gaat het me

hier niet om. Wat me vooral stoort aan het artikel in de Volkskrant is de kop: 'Vrije wil meet je niet met een hersenscan.' Aan het onderzoek waar de heren over kibbelen is geen scanner te pas gekomen (maar EEG-metingen, transcraniale magnetische stimulatie en gewoon gedrag). En het meest recente en veelzeggende onderzoek waar wel hersenscans zijn ingezet wordt genegeerd. Ook niet zo raar, want Draaisma, Swaab, Evers en Van Miltenburg hebben nog nooit een hersenscanner van dichtbij gezien. Over amateurisme gesproken.

Dus wie verzint zo'n titel? Een redacteur, die probeert een discussie tussen elkaar in de haren vliegende wetenschappers spannender te maken dan hij in werkelijkheid is? Dat vind ik slechte timing, in de week waarin diezelfde krant (en trouwens ook deze) de wetenschap beschuldigt van opkloppen, stemming maken of gewoon liegen.

Of zijn het de inzeggende auteurs zelf, die zo proberen mee te liften op de deze week losgebarsten heksenjacht op pseudowetenschap? Dan schep je met zo'n titel wel een enorme klont boter op je hoofd.

Die kun je trouwens in een scanner heel goed zien zitten.

VICTOR LAMME

► op drift

„Toen ik in 2009 op Curaçao was, bezocht ik ook de vlakte van Hato. Er wonen in dit gebied weinig mensen, maar er worden relatief veel spullen achtergelaten. Rest is een serie beelden van situaties die ik daar aantrof.”

Sarah Engelhard (1980) is fotograaf en marien bioloog.

► ik@nrc.nl

Wij wonen twintig jaar in Utrecht. Staan nu toe: zes keer ingebroken in de auto, een keer ingebroken in huis, tien fietsen gestolen, een keer voor het stoplicht de tas van de voorbank gejat, een keer mijn portemonnee gerold, een keer een kind aangereden door iemand die doorreed, een keer de kinderen beroofd van voetbalplaatjes. Alle keren aangifte gedaan en alle keren hetzelfde antwoord ge-

kregen: de daders zijn gevloden en niet meer te achterhalen en het behoort niet tot de prioriteit. Vandaag had de kleine criminaliteit wel prioriteit. In het park had ik de hond niet aan de lijn. Boete honderd euro. Noem het een balansdag.

TRUDY PRINS

Ook een kijke maken? Max. 120 woorden naar ik@nrc.nl